

Departementet for Fiskeri og Fangst

24. april 2023

Høringssvar vedrørende revision af fuglebekendtgørelse, 2023

Hermed fremsender Pinngortitaleriffik høringssvar vedrørende forslag om revision af fuglebekendtgørelsen fra 2019 om beskyttelse og fangst af fugle. Der henvises samtidig til "Notat om indsamling af ederfugleæg, 2020" af 15. september 2020 samt "Rådgivning om jagt på ederfugl samt indsamling af æg" af 9. marts 2022. Disse dokumenter vedhæftes som bilag og deres indhold gentages i et vist omfang i dette høringssvar.

Generelt om bestandsudviklingen hos ederfugl i Grønland

Bestandsudviklingen hos ederfugl varierer i Grønland og nogle steder overvåges den ikke af Pinngortitaleriffik. I de områder hvor vores viden er mangelfuld, er vores rådgivning mere konservativ i henhold til forsigtighedsprincippet.

Pinngortitaleriffiks overvågning, som foregår i samarbejde med lokale optællere, viser at ederfuglebestanden fra Disko bugt til det nordlige Upernavik er vokset gennem en årrække fra ca. 2001. De fleste af de kolonier som indgår i overvågningsprogrammet, vokser dog ikke længere, men har været stabile gennem de seneste ca. 10 år. Væksten ser dog ud til at være fortsat i nye eller tidligere tomme kolonier, men denne udvikling er kun i mindre grad dokumenteret. For to år siden omstrukturerede Pinngortitaleriffik monitoringsprogrammet med henblik på bedre at kunne dokumentere den nye udvikling. Væksten i Disko Bugt området ser dog ikke ud til at fortsætte. Her har bestanden været stabilt siden ca. 2014 og der er ikke registreret nye kolonier.

Sydvestgrønland har været overvåget af Pinngortitaleriffik siden 2010, men kun i et område der strækker sig ca. 50 km nord og syd for Nuuk. Her er der ikke registreret vækst, men overordnet set en stabil bestandsudvikling.

Ynglebestanden i Østgrønland overvåges ikke og Pinngortitaleriffik kan derfor ikke redegøre for bestandsudviklingen. Udviklingen i Qaanaaq området følges heller ikke af Pinngortitaleriffik, men her er amerikanske forskere aktive og har dokumenteret en fremgang på niveau med Upernavik området. Så vidt vides, er der dog ikke foretaget optællinger siden 2009, så den seneste udvikling kendes ikke.

Området fra det sydlige Upernavik til Qaanaaq er klart det vigtigste yngleområde for ederfugl i Grønland og huser langt den største andel af den grønlandske ynglebestand.

Udvidelse af jagt på ederfugl

Forslaget til den nye bekendtgørelse indeholder markante udvidelser af jagten på ederfugl. Alle forvaltningszoner vil få én måneds ekstra jagttid om efteråret og én måned mere om foråret, med undtagelse af zone 3, som vil få to måneders ekstra jagt om foråret, ud over den ekstra måned om efteråret.

Jagttiden er allerede udvidet adskillige gange gennem de seneste 10-15 år. Ifølge de nugældende reglerne fra 2019, har alle dele af Grønland mellem 5 og 7 måneders jagttid. De efterhånden mange milde vintre i Grønland, har samtidig betydet at mange ederfugle forlænger deres ophold i yngleområderne, hvilket har betydet at der kan jages ederfugl i en længere periode om efteråret og den tidlige vinter (indenfor de nuværende jagttider). Via lokal viden fra Upernavik området, har Pinngortitaleriffik kendskab til adskillige eksempler på at mange fugle bliver i lokalområdet helt frem til årsskiftet og i nogle tilfælde længere. Denne tendens er også synlig i fangststatistikken. Før 2001 blev ca. 5% af den samlede fangst i Upernavik området skudt i november og december, mens niveauet nu typisk udgør 30-40%. Samme tendens ses for perioden januar – marts, hvor der før 2001 som regel ikke blev rapporteret skudte fugle, mens der nu skydes 1-14% af den samlede fangst i denne periode. Pinngortitaleriffik mener derfor, at der samlet set er rig mulighed for at øge fangsten af ederfugl indenfor de nuværende jagttider. Den foreslåede fjernelse af dagskvoter, vil gøre dette muligt. En mere intensiv udnyttelse af den nuværende jagtperiode, er en anden mulighed.

Særligt forslaget om udvidelsen om foråret må klart frarådes. Forslaget vil betyde at fuglene kan jages til udgangen af maj måned alle steder i Grønland og i Qaanaaq helt frem til midt juni. Maj måned repræsenterer etableringsfasen for ederfuglene og er en meget vigtig og sårbar del af yngleperioden. Forslaget er i modstrid med det generelle princip om fred i yngletiden, som blev vedtaget i 2001. Det vil samtidig underminere de generelle muligheder for fangst og ønsket om at genoptage ægindsamling.

En udvidelse af jagten i vise områder om efteråret vil biologisk set være bedre, men kan ikke anbefales, hvis der samtidig åbnes op for ægindsamling. Mere jagt vil gøre potentialet for ægindsamling mindre, og da ægindsamling samtidig er svært at forudsige effekten af (pga. afledte effekter af forstyrrelser), kan det ikke anbefales at gøre begge ting på en gang. Såfremt ægindsamling ikke genindføres, vurderer Pinngortitaleriffik at det vil være bæredygtig med en lille udvidelse af efterårsjagten i Nordvestgrønland, nord for Disko Bugt. Efterårsjagten bør dog tidligst starte 1. oktober, da den ellers overlapper med ederfuglenes fældeperiode, hvor fuglene mister flyveevnen og er yderst sensitive overfor forstyrrelser.

I Sydvestgrønland (inkl. Disko Bugt) og Østgrønland, er der ikke dokumenteret nogen fremgang for ederfuglebestanden det seneste årti, og det kan derfor ikke anbefales at udvide fangsten eller fangstperioden i disse områder, hverken efterår eller forår.

Indsamling af ederfugleæg

Som tidligere redegjort for (jf. bilag), er der særligt to forhold som kan påvirke bestanden negativt i forbindelse med ægindsamling. Det ene er den direkte påvirkning i form af fjernede æg, som vil medføre en reduktion i unge-produktionen. Det andet forhold vedrører de indirekte negative konsekvenser, som forstyrrelserne kan forårsage, og nogle gange kan den påvirkning være større end selve ægindsamlingen.

I forvaltningszone 1 og 2 (dog ikke Disko Bugt), hvor ederfuglebestanden er sund og sandsynligvis forsat stigende, vurderer Pinngortitaleriffik at det er bæredygtigt at foretage en beskeden ægindsamling, hvis det ikke medfører andre negative konsekvenser. I det tidligere omtalte notat, beregnede Pinngortitaleriffik, at en fjernelse af 10% af alle æg i et område, isoleret set vil medføre en reduktion i vækstpotentialet på ca. 14%. En mere omfattende ægindsamling kan ikke anbefales, da der også skal være råderum til jagt og bifangst af ederfugl. Tidligere beregninger har vist at en fjernelse af f.eks. 25% af æggene, kombineret med jagt og bifangst, vil medføre en negativ vækstrate for ederfuglebestanden (jf. bilag).

Den potentielt bæredygtige indsamling af ca. 10% af æggene, forudsætter dog at de indirekte negative effekter holdes på et meget lavt niveau. Det er særligt de gentagne forstyrrelser, som kan opstå ved ægindsamling, der kan udgøre et problem. Gentagne forstyrrelser indenfor en relativ kort periode, kan betyde at ederfuglene opgiver yngleforsøget og kan også medføre at de undlader at yngle det efterfølgende år. Risikoen er størst tidligt i ægperioden, hvor fuglene endnu ikke har investeret så meget i yngleforsøget. Senere, hvor fuglene har investeret mere tid og energi, vil de være mere motiveret til at komme tilbage til reden efter forstyrrelsen. Gentagne forstyrrelser øger også risikoen for ægprædation fra måger.

Hvis ægindsamling skal praktiseres på en bæredygtig måde, vil det kræve at det organiseres på en måde, som sikrer at den samme koloni ikke forstyrres gentagne gange i løbet af få dage. Man kunne f.eks. forstille sig at det kun var tilladt at indsamle æg på én bestemt dag. Datoen kunne være bestemt lokalt, så det også var muligt at flytte dagen i tilfælde af dårligt vejr. Alternativt kan det aftales lokalt hvor man indsamler, eller man kan lokalt indføre en praksis hvor man placerer et let synligt skilt på øen, som fortæller at der har været ægindsamling, samt hvilken dato. Man kan så aftale at en koloni kun må besøges to gange, og at der minimum skal være 4 dage imellem de to besøg. For at sikre at omfanget af indsamlingen ikke bliver for stor, anbefaler vi at der kun indsamles 1-2 æg fra hver rede. Særligt i store kolonier, kan man finde reder som indeholder 7-8 æg eller mere. Det skyldes at flere hunner har lagt æg i den samme rede. Her kan man godt fjerne mere end de 1-2 æg. Hvis man vælger denne model, bør indsamlingsperioden begrænses til de sidste 3 uger af ægperioden, så man undgår at forstyrre fuglene i etableringsfasen og den tidlige ægperiode. Æggene ruges gennemsnitlig i 25 dage, men i praksis vil den være lidt længere, da fuglene ikke yngler helt synkront. Indsamlingsperioden skal justeres ind efter de lokale yngletidspunkter og Pinngortitaleriffik har tidligere redegjort for de overordnede forskelle i Grønland (jf. bilag).

Et endnu bedre alternativ til ovenstående, vil være at tildele familier eller familiegrupper ret til at indsamle æg én gang om året på en bestemt lokalitet og inden for en anbefalet periode. Pinngortitaleriffik har tidligere anbefalet samme praksis i forbindelse med en mulig genoptagelse af dunsamling i Grønland, jævnfør notatet "Biologisk rådgivning vedrørende indsamling af ederfugledun" af 28. oktober 2011. Implementering af et sådant brugsretssystem, vil også gøre det muligt at kombinere ægindsamling og dunindsamling, hvis det måtte blive relevant. Retten til ægindsamling (eller dunindsamling) bør gives for en længere årrække ad gangen, så de involverede personer tilvejebringer et lokalt kendskab til lokaliteten, som kan udnyttes i forbindelse med bestandsovervågning, vidensudveksling og timing af indsamlingstidspunkt. Brugsretten bør være betinget af en overvågningspligt, medmindre lokaliteten allerede er overvåget af Pinngortitaleriffik, eller af de lokale som Pinngortitaleriffik samarbejder med.

Ægindsamling i Sydvestgrønland (inkl. Disko Bugt) og Østgrønland kan ikke anbefales grundet den manglende bestandstilvækst eller den manglende viden om bestandsudviklingen.

Ændring af zoneinddeling

Den foreslåede ændring af grænsen mellem forvaltningszone 2 og 3 er uheldig på flere måder. Ændringen betyder en udvidelse mod syd af zone 2, hvilket vil være særlig problematisk for lomvien. Det vil betyde at man kan udøve forårsfangst på lomvier i alle indre dele af Disko Bugt, bl.a. ved Innaq kolonien, som er en af de mest truede lomviekolonier i Grønland. Det er ingen hjælp at kolonien er opført som totalfredet under § 6, idet dette kun beskytter kolonien ud til 500 m. Fugle skudt i alle dele af Disko Bugt området, vil med overvejende sandsynlighed stamme fra Innaq kolonien, hvis der er tale om forårsfangst i maj måned.

Ændringen af zoneinddelingen vil også betyde længere jagttid på ederfugl. Dette kan heller ikke anbefales, da bestandsudviklingen for ederfugl i Disko Bugt ikke er lige så gunstig som i den gamle zone 2.

Det anføres at den nye opdeling nu vil følge den eksisterende kommunegrænse, men Pinngortitaleriffik er uforstående overfor dette argument, da stort set ingen af de andre opdelinger følger kommunegrænser. Hvis man opretholder den gamle inddeling mellem zone 2 og 3, udgår man også at indføre de særlige dagskvoter omkring Ilulissat, jf. § 7, stk. 3.

Det anbefales derfor at bibeholde den nuværende grænse mellem zone 2 og 3.

Hvis forvaltningen vælger at indføre den nye zoneinddeling, bør forvaltningsområdet Ilulissat skrives ind som undtagelse også i § 7 stk. 4, og § 8 stk. 6. For det første, for at undgå at fritidsfangere får bedre vilkår end erhvervsfangere fra Ilulissat, og for det andet, for at undgå den markante øget mulighed for fangst af lomvie i Disko Bugt området.

Vedrørende kapitel 4 om fredning

Listen med de 6 havfuglekolonier, som er opført som totalfredet under § 6, stk. 3, finder Pinngortitaleriffik overflødig og uhensigtsmæssig. Det fremstår som om de nævnte kolonier har en særlig beskyttelse, men i praksis er kolonierne bedre beskyttet af de generelle regler under §

12 og 13. Den antydede særstatus, kan indirekte opfattes som om andre lignende havfuglekolonier er mindre beskyttet. Pinngortitaleriffik mener at § 6, stk. 3 kan give anledning til forvirring og foreslår helt at fjerne det.

Opsummering af konklusioner og anbefalinger:

- Baggrunden for vores anbefalinger: Ynglebestanden af ederfugl vurderes forsat at være i vækst i Vestgrønland, nord for Disko Bugt. Udviklingen er dog mindre godt belyst de seneste 5 år og i Qaanaaq er der ikke indsamlet data siden 2009. I Sydvestgrønland (fra Disko og sydover) har bestanden været uændret de seneste 10 år. I Østgrønland overvåges bestanden ikke, så bestandsudviklingen er ukendt.
- Udvidelse af jagt om foråret anbefales ikke. En udvidelse om foråret vil betyde at jagttiden vil strække sig langt ind i ynglesæsonen, hvilket ikke anbefales, da det vil underminere fundamentet for fangst og mulig ægindsamling. Det vil samtidig være i strid med princippet om fred i yngletiden.
- En udvidelse af jagten om efteråret nord for Disko Bugt vil biologisk set være bedre, men kan ikke anbefales, hvis der samtidig åbnes op for ægindsamling. Hvis fangstperioden alligevel udvides, bør jagten tidligst starte 1. oktober, da den ellers vil overlappe med ederfuglens fældeperiode, hvor de er meget sårbare.
- Det kan ikke anbefales at udvide jagttiden i Sydvestgrønland (inkl. Disko Bugt) og i Østgrønland, hverken efterår eller forår, grundet den manglende bestandsvækst eller manglende viden om bestandsudviklingen.
- I Nordvestgrønland nord for Disko Bugt vurderes det at være bæredygtigt, at tillade en moderat ægindsamling på ca. 10% af æggene, såfremt det sikres at de enkelte kolonier ikke forstyrres gentagne gange i løbet af indsamlingsperioden. Gentagne forstyrrelser kan være meget skadeligt for bestanden, og det vil sikkert kræve en eller anden form for lokal koordinering for at sikre at det ikke sker.
- Ægindsamling bør ikke ske i den tidlige ægperiode, idet fuglene er mere sensitive overfor forstyrrelser i denne periode.
- Ægindsamling i Sydvestgrønland (inkl. Disko Bugt) og i Østgrønland kan ikke anbefales, grundet den manglende bestandsvækst eller manglende viden om bestandsudviklingen.
- Den forslående ændring af zoneinddelingen mellem zone 2 og 3 frarådes kraftigt, idet det åbner op for forårsfangst på lomvier i de indre dele af Disko Bugt. Det vil gå ud over Innaq kolonien, som er en af de mest truede lomviekolonier i Grønland.
- Det foreslås helt at fjerne § 6 stk. 3 i Kapitel 4 i den nye bekendtgørelse. Bestemmelsen er overflødig, idet de nævnte kolonier har en bedre beskyttelse via de generelle regler i § 12 og 13.

For mere information, kontakt:

Seniorforsker, Flemming Ravn Merkel, flme@natur.gl, +45 3078 3173

Forsker, Aili Lage Labansen, aila@natur.gl, +299 36 12 00

Bilag:

- Rådgivning om jagt på ederfugl samt indsamling af æg. Pinngortitaleriffik, 9. marts 2022.
- Notat om indsamling af ederfugleæg, 2020. Pinngortitaleriffik, 15. september 2020
- Biologisk rådgivning vedrørende indsamling af ederfugledun. Pinngortitaleriffik, 28. oktober 2011.